

Alexandra Holländerin arkisto

Kirjeenvaihto

Mässi Erkelo

1903-1910, yksi kirje ilman
postitunnusta

PLA-N-463-A-11

Телеграфъ
Telegrafen

Телеграмма
Telegram

Въ
i

Holländer

Stockholm

Изъ
Ifrån

Helsingfors

№ 2172

Принята
Emottaget

22 / V 1893 г.

отъ
ifrån

№ 85/314

Принятъ
Emottagit

Malin

Разр.
Klass.

Счетъ словъ.
Antal ord.

Подана.
Inlemnadt.

8 сл.
ш.
м.

22

10
кл.

4

57

м.

по

полу

м.

8

Служебныя отъѣмки:
Tjensteanmärkningar:

Беро utvisad inom tre dagar

Malin

Mo den 6de Juli 1903

Äger kära moster!

Om jag nu skulle sätta mig
över för att skriva min epistel
till moster efter längliga tider
igen. Ja tvärfraån skall jag nu
riktigt börja, bort är väl att tv.
Ja därifrån som är slut senast
nämligen från vår resa hemifrån.
Allt gick som sin gilla gång och
i Stäckholm kom det som riktigt
öfver en aut när man kom för
sig sjäfra. Atminstone tog matu
ren ut sin rätt vis å vis mig.
Ty de första dagarna var jag så
slut efter all ^{en} pinneskorelse man

utslätt att jag ej ville orka lyfla
hufvudet från dynan, det kändes
alldeles som hjernan ville
gå rum i skallen utan som
om den ville tränga ut från
ögon och öron. Sen när man
fick hvila sig en tid gick det
nog. Herro hade så mycket att
arrangera och skriva så att
tiden gick nog bra för honom
även där. Då hade man så mycket
att fundera gemensamt öfver
att när allt skulle ordnas och
ställas för framtiden. Glad var
jag att jag för med ty mig behöfves
Herro nu om närsin. Tänk nu
kan människorna också vara
underliga liksom Heikki också
tyckte bara att min resa dit
var onödig hade sagt åt Hil-
ja att, hvad jag också till Stockholm

holm hade att göra och åt flit-
na hade han sagt att om vi nu
kara skulle jäuka oss bort så att
vi förstöra pengarna våra, all-
deles som Leo och vi var första
gången ute i världen, men det
var naturligtvis för att jag gillat
ta var med. Jag sade just att
hvad skall man sedan ruck-
ra hvad andra människor
säga när en sådan som loss
vara känslomänniska ej dess
bättre förstår att om någon
så nu var ens plats vid sin
mans sida. Förfärligt tungt
var det att lämna honom sedan
allena och äfven att sedan
skingra hemmet. Det var ett så
svårt och tungt arbete så att
jag aldrig glömmer huru stora
känslor som rasar i ens hjärta.

Det rakte ändå ganska länge
för än jag fick burt i ordning i
Helsingfors. Jag sållde ej ännu
nånting utom jag hyrde Heres
för detta rum och dit föste jag
allt från golf till tak är det
fullbesatt nu. Thist får man nu
sedan se hvad man skall göra
af med det. Förhoppningen kommer
jag väl att sälja en del men de
gamla antika sakerna tänker jag
nog spara åt barnen nångång
i världen. Heres reste sedan den
8 Juni från Hull till Amerika
Hans resa gick utmärkt bra
öfver Atlanten. Tråkigt vade
hade det varit hela tiden utom
7de dygnet då hade det bläst
dunkligt men ej ändå så mycket
att han skulle varit sjösjuk.
Jag sänder åt moster hans bref
från hans resa så får moster läsa

men sänd dem sedan tillbaka
åt mig ty jag skall spara dem
för framtiden. Det skulle blifva
så långt att skriva af dem bit
för bit. När Amerika har jag
redan haft flera bref. Hans
första intryck var att allt var
så öfvervældigande stort att
man ej orka med det. Utan
någonstä äro i ^{de} europiska stor
städerna. Och mycket dyrt af
en dollar gick ungefär som 1 mark
här kanske litet billigare. Hans
afsikt är nu att resa öfver allt
där det fins finska församling
ar och föreläsa om våra flen-
ska förhållanden & här nu.
Han har redan börjat och
föreläst i några städer. I en
stad höll han sitt föredrag i
en kyrka riktigt från predik-
stolen.

stolen och kyrkan full af folk.
Honon har blifvit erbjuden
redaktörs plats i en tidning
i en stad som heter Tjitsburg.
Han skref att han ej ännu
beslutit hvad han annan för
än han nu sett sig om mer,
I hans sista bref hade han just
fått underrättelse om doktor Lyls
död och det hade tagit så grynigt
på honom att han var alldeles
förkrossad och skref att första gån-
gen kändes det som ^{om} han ej riktigt
ville orka hålla ordet uppe att
han bara kände ensamheten och
ledsamheten glaga honom. Jag
kom just från Kuopio har nu
varit där med Päärö liten som
är hys Killiusen. Men var det jo
bra ledsamt att lämna honom
dit i alldeles främmande männe-

skor, värd på liten rom han ändå
är ännu. Men i andra sidan så
var det ändå nödvändigt för
hans tal förmåga skull. Inte ha-
de det ändå blivit af min lärdom
nånting ty det fändes både punkt
i ljudmetoden och dessutom en kolos-
sal åsning som jag bestämt ej kunnat
med redan för den skull att
man är så många där på Kålda
en drar hit och andra dit och
dessutom när han jämt och stän-
digt kommer att vara tillsammans
med andra barn blefve det inget
ting han skulle fjäska och sludra
på och min lärdom skulle ej
tjåna till nånting. Nu har det
varit rätt kappbäcks tid hela den
na tid ändå sen den 9 Maj några
dagar här och andra där. Nu
hoppas jag ändå att få vara i

huru allt ro-ty int som jag vet
borde det vara något viktigt
att ombesöka nu i närmaste tid.
I dag res jag nu ut till landet
~~och~~ Esker är nu öfren där redan
han kom ut i sista lördas. Vera
med sin lilla fläta är öfren där. Hon
har så vuxit och är så qvick lilla Maj
Lis, så det är en fröjd att se. Vi
särval för denna gång många
helsingar till morsen såndet Mårn
John och Maissi.

Sänd redan genast brefven
tillbaka när masten läst dem.

Kälda 26 Augusti 1903.

Käraste min morster!

Jag var nu en och en half
veckor i Helsingfors och såldes
våra saker i första lördags kom
jag hem och har nu varit
~~ett~~ illamående sen dess. början
troligen till en duktig katarr
ty det sväller och värker i bröstet
och hufvudet och näsan är
auddels täpt. Inte vore det
underligt om man skulle
vänt förkyld ty så varm
och vätsvektig som man stod
där i draget från morgon
till kväll märkte man förkylda
sig.

Jag fick en nästan allting
skett redan, något litet blif-
där kvar. I torsdag res Lili hem-
~~ut~~ och jag kommer troligen att
resa lördagen den 5te Septem-
ber härifrån, och om onsdagen
den 8de resa vi från Helsingfors.
Våra saker har jag redan sånd
en del och något litet blif det
sedan med oss när vi fara.
Pappa har varit så sjuk hela
tiden han varit här ut
han har haft reumatisk fe-
ber och legat riktigt lilla
sängs med svår värk i sina
ben. Så jämla var det i
sista torsdags konkursaktien
så att nu är Pekka fri den
platsen. Nu är det så förfär-
ligt när man tänker efter
hur mycket ledsamt det
inträffat dessa tider. Ena på

det andra kára. Jag tycker
det är så synd om pappa och
~~int~~ har han heller mycket
fröjd på sin alderdom. Ibland
när man börjar tänka på det
så det går kumdt och ändå
borde man vara nöjd och tacka
Gud för såväl sorger som
fröjder. Nu kommer väl möster
till Helsingfors när vi resa.

Tänk jag får min gamla minna
med oss det också är mycket
roligt ty svårt vore det att
allena komma till rätta i bör-
jan åtminstone för än man lä-
ser sig språket. Nu godnatt från
möster. Jag hoppas att få
träffa möster ännu må du
väl och tusen hälsningar
från oss alla mest från
mösters egen
Maissi.

New-York den 27 September 1903.

Är du kära moster!

Ku är man då äntligen här i den stora världsstaden. Stort är det då verkligen så att man ej kan hafva en aning om det för än man ser. Ku är det så att Paris är en småstad i jämn bredd med detta och Nifors. Di en ¹⁰-tusende bräddel. Ett surr och ett buller ofvan och under en. Långa sträckor som räcker timtals att färdas med elektriska spårvagnar som gå med en tvinnande fart, så att bussen flyga förbi en. Vår resa gick mycket bra fast om hade New ju sina evärligheter och tröttsamt var det ju avg. Värst var det från Hango till Köpenhamn. Båten försona sig 15 timmar emellan

11
Hango och Gotthand. En förfärligt
svår storm på att vågorna hela tiden
spole öfver fören på båten

Och sjuka voro vi allafamman
leade stora och små förfärligt.

I 36 timmar lågo vi men sedan
började vi småningom kafla oss
upp på däck och så gick det nog.

Från Köpenhamn till Hull voro vi
alla friska och vädret var öfren

mycket vackert. På Stordjön gunga
det nog men ej så farligt att vi

skulle blifvit sjuka. Från Hull
har det verkligen af med sådan
fart att man som moster sade

gick känna öfver om alla ledor
moter sumras kvar när vi kom

mo till Liverpool. Hull var en för-
färligt smutsig stad. Inte hvar

man just mycket re af den när
vi kommo om natten 1/11 och

reste följande dag kl. 8. men det man
såg och det lukten lät en ana om
vara smuts. Hela den delen af Eng.
Land man reste igenom gaf ett
intryck af rök skorstenar, och
Trängsel. Från denna till Liverpool
var det som en ända stor stad
Fabrik vid fabrik, var man såg
en liten bäck eller en vrist på
den fabrik. Nu fick man den käns-
lan att människorna hafva det
så trångt att de nästan sakna
luft och inte undrade man om
Engelsmännen är det folk som
resa mest af allt jordens folk, ty
nu fordras det för att kunna här-
da lit, tyckte man. Dessutom var
det som ett sotkast öfverallt ty
stankolen måste vara mycket dålig.
Så var afven förhållandet i Liverpool
sotigt och smutsigt oerhört. Man

var alltid smutsig om händerna
satt man ingenting gjorde och
ens kläder voro så hemiska, att
linnekläderna på en vecka blefvo
så svarta som om man hemma
gått med dem minst en månad.
Nu var det den tråkigaste delen
af hela resan att måste vänta
där i Liverpool en hel vecka.
Mådet ville med aut väld ejunka
För det första var maten där så
ysset att man rakt inte ville or-
ka hårdas ut. Appetitlig och
smuskiht tiurev så att den var
alldeles oäthar. Barnen voro
trötta och ofta nervösa över isyn
nehet af den dåliga födan. Vi
köpte sedan Calao och Te och
picks som man fångor förfärligt
billigt och herrligt goda och
barnen fångor sedan munns på

dem dagen i ånda och på smörgåsar
och ost som vi själva hade åt
dem. Nu andades man en lätt
naders suck när man äntligen
fick lämna England och stiga
om bord på "Lucania". Den var en
mycket stor båt, men ej aus nå-
got vidare elegant. Vi foro på
andra klass och där var i 4 vä-
ringar hytter vi bodde i den
allra nedersta och pinades af
dålig luft. Huset var nog uppas-
ningen och hytten bra men däri-
genom att den var nederst ville
luften ej aus hållas frisk, till på
köpet när människorna voro
så sjuka. Mycket snabbgående båt
var det så att vi redan fredag
kväll den 22. kastade ankare utan
för New Yorks redt. Först lördag
kväll lopte vi in i dockan till staden

ett dygn voro vi sjusjuka på
Ättdalen så att vi lägo riktigt
men ej på långt när så sjuka
som på Österjön. Barnen voro
hela tiden friska och raske ej
ans sjuka. Underligt nog orkade
de bättre än vi. Ty kungen var
så stark att vi voro alldeles för-
bi af trötthet orksa. Vi skynd-
de om morgnarna oss upp på
däck där sitta vi sedan inlädde
de i våra piltar hela dagen. Inte
orkade man nånting knapt tan-
ka, man bara läsa. Det var
i ens tycke riktig kraft an-
strängning att gå ned och äta
så slut var man. Hjas och Pauer
de skötte sig själva nog hela
tiden. Inte hade man mycket
besvär af dem. Heco han satte
för det mesta i min famn hela

dagen. Herrlig var detföret. Nu
såg man det i alla möjliga
kulörer. Heland granngrönt med
hvita kammar och granngröna
tappar och skummet som en
slöja bredande öfver hela vagen
sin genomskenliga täckelse. Heland
grannblått, stundom svart
med hvita vågor som svanar
och i skimrande månsken, så
var det herrligt det var när vi
kommo in till New-York. och
ena blandande fyren efter den
andra skymtade förbi och
längst förut var en stor blick
fyr som kastade sina blickar
långt långt öfver himlavalvet
så att man såg reflexerna
långt förän fyren syntes.

Kl 8 på lördag morgon topte vi
som sagt in i dockan. Vi måste

genomgå åtskilliga formaliteter
för att vi skulle i land. Först
sändes vi små vita lappar som
~~skulle~~ ^{vi} visade ätten herre som gjorde
en åtskilliga frågor som måste
besvaras. Hur mycket pengar
man hade, hvad man hette och
hur gammal? till huren och
hvart man skulle? och hvad
syssla man hade? sedan stämp
lade han oss tilljett och sedan
skulle man till en annan herre
som gjorde också frågor delvis
samma till huren och hvart man
skulle hur gammal? hur
många barn? ~~om~~ hur mycket
pagasch och har man nånting
att fortälla och så bort åt. Sedan
gick man åt honom igen en lapp
med hvilken man sedan i tull-
huset i New-York fick lösa sig
att gäpper med hvilket tillfånste

mannen sedan kom och undersökte ens saker.

Vi fingo vänta här i tullhuset ända till kl. 12
för än vi fingo allting klart. Och så voro vi sedan
äntligen fria. Huru var smott i stränder och för-
färligt tröfligt kändes det att räkas efter så lång
skilnassa. Huru hade så magrat på sin långa resa
och inte underligt heller efter sådana långa sträckor
huru hade redan lyft lokal här på att nu komma
vi nu att stanna här i New York att börja med.

Vi komma att bo i Brooklyn som är på andra sidan
floden, där bor för det mesta och här i New York åtmin-
stone en del arbetas det. Huru har lyft en så rätt
lokal. Till de här förhållandena mycket vackert.
Här bo människorna i mycket små rum inte har
man sådana palats som i Finland på långt när.
Små äro de här rummen äfven men mycket fina
snugga och soliga rum. alldeles nya rum. Här äro alla
lokaler byggda i samma mall, vanligtvis består en
lokal af tre våningar i nedre kök och matsal i öfre
sof rum och arbetsrum. Så är det här äfven. och alla
husställ har sin egen ingång och endast tre våningar
hela byggnaden. Här hafva vi i vår lokal på sam-
ma sätt ett bra stort kök, mycket större än jag nå-
sin förut haft. med en liten rätt hall af järn gas
belysning, och gashäll och fina disk bord af järn och
kvit malpradt och likadana ^{gäggfösta} lykelbrunnar, vattenledning
med både varmt och kallt vatten, två röggfösta skunkar

och ett mycket vackert jungfru rum. I matsalen är af-
satt en mycket fin väggfast skänk med spegelglas
och fint träarbete, och ett annat skåp dessutom äro
öfver kaminen af afren en spegel med vacker ram.
Ljusbrun panelning till halfoa rummets höjd och
sedan mycket varm röd färg halven tygg tapet
tre fönster som bilda en rundel och stor dörr till
ingången, nu gör det ett mycket treffligt intryck allt
I öfre våningen är det sedan ett stort rum som bli-
~~ver~~^{en} arbetsrum och vårt bättre rum tillika så är
där ett sof rum som bli ett gemensamt sof rum för
oss alla och ett litet rum som vi komma att hyra för
Badrum omedelbarande hvitthäddar och ^{väggfast} marins
lavoir med hett och varm vattenkran, vattenklos
finns det också i öfre och nedre våningen, samt svett
stall likaså. Nu tror jag att vi komma att få det
riktigt hemtrefligt och rätt. En stor formid har dock
kvattat därigenom att det är soligt och ljus som
de flesta här sakna. Och så finns det en park alldeles
nära bara en kort öfver gatan där barnen kunna
leka. Nu får vi det så bra att inte skola vi alls be-
kymra oss. Jag tyckte först ^{att vi} nog kommit till rätta
med mindre också men när fick vi se att han tyckte
igen att inte komma vi att ha något annat nöje
än det hemmet kan bjuda. Vi voro idag och köpa till
till hemmet men inte belöfde man köpa mycket
möbel ty så bekvämt är det inredt från luststuden

Två bord sänger byrå matbord stolar
och skrifbord där allt i möbelslag.
detet köksaker och så skall vi
försöka på talens höjmaän. Jag
skall sedan skriva när det i ord-
ning blir allt klar sig ut. ~~skall~~ Skall
jag sluta denna gång. Färes
hälsningar från Karlen och Rev
Och vad nu lygn för oss inte
går det någon nöd på oss alls.
Skä nu innerligen väl och helia
alla bekanta. Moster kunde taga
rygg till Hildas och miderrätt
hemme och faster att vi kommit
väl fram. Skrif nu sedan snart
och berätta om hurudant uttryck
någon till de och hjälps gjorde.
När man är så långt borta är det
den ^{och starka} ~~and~~ fröjd man har att få öf-
fret från sina egna. Skä väl omha
Var adress. Moster egen Alaisi.

470. — 43 Street. Brooklyn. N. Y.

Brooklyn den 10 November 1903.

Käraste moster.

Fick just nu mosters bref och skall genast
besvara efter jag eljest också hade tänkt skriva
i kväll. Har hafva vi nu smänningon bryat få
i ordning vort nya hem så i ordning som man
nu i början kan tänka sig att få det. Inte
vill det riktigt vara detsamma att syssla i
sitt hem här som i Finland, nu känns det än-
nu aut som om det vore låg eller på där val-
rikaste inte vill det riktigt gå i skallen att
det nu verkligen är på att ar en hem det här.
Lokalen är nog mycket bättre och trefflig och nog
tycker jag att vi hafva det riktigt nått men den
är i mitt tycke litet för stor för oss men den är
nu så innerligt betagen i den kan tycker att vi
ej skola flytta på något vis. Att den är i två
våningar gör de afren att jag i början åtmin-
stone inte riktigt ville trifas men kanske
det går bara man bli van. Värme få vi
genom varmelledning som är inrättad så
att luften upphettas i en stor uggn som finns
i källaren och därifrån leder rör till rummen
och genom hvilka strömma varm luft in.

Jag tycker nog mera om den här sortens
inledning än om gas, men mest skulle jag
tycka om att ha fraktnaglar inne. Det finns nog
i rummen granulats naglar genom hvilka kö-
ren sedan komma in i rummen. Men är det
ju alltså så förfärligt bekvämt inrättat, att inte
behöfde man röra sig ur fläcken om man ej
ville, att hemtas hem ifall man vill. Ingen
förgränselse finns det men mat och kolonialvar-
er butiker öfverallt det gäller bara att hitta
de där varorna. Äro deast och billigaste, ty
prisen äro mycket olika. Fast butikerna äro
på samma gata, På hvad det beror vet jag ej.
I den butiken kan man få betala rysligt dyrt
för dålig vara, i den andra kan man få god
vara för billigt. Här i den här stadsdelen som vi
bo finns det inga större magasin utan de äro
i nedre Brooklyn dit det räcker en hal tim-
me med elektrisk spärva som far med
en himmels fart. Där kan man få i ett maga-
sin allt hvad man behöfver, kläder, mat, hus-
geråd, saker allahanda, tyger och silfver, kris-
tall, galanteri, varar allt alltså hvad en man
niska kan hitta på att önska sig finns där, och

Allt går här med mycket mindre bråk än hem-
ma. Kykret tvättas en gång i veckan, och är det
mycket behandligt och belämnt inredt afren
med den saken. I hvarje kök finnes det två
väggfasta bykunnlar som har hvar sin kall
och varmvattenkran och aflopps rör i botten
Nu äro de so fiffiga och taga så litet rum så
jag kan ej begripa att de i Finland till ex på stora
strätningas skaffat sig dylika. Hos oss äro de
^{hvit} smoljrade men nu hafva de afren dem af
sten, allt efter hurudan lokalen är. Man tvättas
sedan på så kallade bylebräden som äro skuf-
liga emot dem gruggar man så att handerna
ej äro slitas eller gå sönder och det går förferligt
fort och rent bli det. Jag har själf flera gånger
tvättat byle här och det är riktigt roligt. Sedan
hänges man det ut och torka genom fönstret
om man bor i öfre våningen men bor man
på nedre går man ut på gården. Genom fön-
stret hör jag moster fråga hur går det till. Jo
på så sätt att man har i fönsterposten ett
block genom hvilket repet träs och midt
emot på andra sidan gården är en frädslång

äfron den försedd med blodt och där tråden
repet äfron igenom. Nu staj man sedan
i fönstret och hänger ut kläderna och fasts-
dem med bylpajla och så drar man smanna-
an repet igenom blodsen till det är fullt
med kläder. På det viset kunna de hänga
högst upps i skyn hwad på hwad. På par tim-
mar torkar det och bra bli det inte har jag
aldrig i Lifors fått så vackert byke som här
Barnen gå nu i skolan och nog tykes det gå för
dem. De äro stackrarne så intresserade ändå
och det hjälper naturligtvis dem mycket fram-
åt. Deras lärarinna sade att de kunna mycket
bra kläs isynnerhet. Mina äro en förfarande
hos mig, men hon har stackarn så ledsamt
hem att om hon orkar äfron denna vinter är
det bra sedan har hon lovat resa hem
tillbaka. Och hon har ändå så mycket bekanta
att hon borde kunna trivas bra tycken man.
Barnen hafva nog trivas ganska bra de andra
utom Eljer han vill hafva litet ledsamt, och
nu går det ju denna tid på året värre blir
det sedan på sommarn för den är jag allra
mest redd för barnens skull. då komma de nog
att sakna Kelds roligheterne stackrarne.

Jag läser nu engelska aut hvad jag himmer.
och nu tror jag att man smändigom börja
lära sig. I butiken kommer jag gindj ganska
bra tillrätta. Eli stacharn my har hon varit bra
bedrämt. Det är en så sned henne att hon är
så förfärligt hänselig natur, jag har många gång
sagdt åt henne att hvad konar det sig att laga
alla små saker så förfärligt tungt. Suto skan
man tänka henne att det finns någon ~~smärtsam~~
som har så fullständigt att det alltid göres efter
hennes vilja. Nu har hvar och en sina små
stökstekar men det är just för dem man bör
skita sig att man ej stöter sina ~~fötter~~ ^{hår}
blod. Ty de är just de farligaste. Större
motgångar orkar man nog afvika ofta bättre
än de små hvardagliga småaktiga bekymren
dem låta man ofta herska alltför mycket
de få alltför stor ~~makt~~ och ingen har så
stor förstörelse förmåga som de ifall man
ej i tid lär sig att underkufva dem sin vilja.
Det är ej någon lätt sak att strida emot sin natur
men nu går det med god vilja. Men det är
med Eli blisom med alla oss systor att vi
är alltför bakt på sak gående hur skall jag

säga allt för ärligare kunna ej anses
samma de der att med inställsamhet för
sin vilja igenom som många hustru brukar
utan man ger aut och därför fördrar man ej
aut eller något halften ännu ej. och jag tror
att det med närhet är så att just genom
inställsamhet och genom att låta dem själfo
tro att det de som beslötta och göra allt det
lästa ~~om~~ ^{att de em egen vilja igenom. fast man} ~~en~~
tänker förnedrande tankar om deras dumhet
det tycka de om, men ej om ärlighet i handling
och tanke. De äro ändå så pass stora egoister
alla sammant. Men jag tycker att Oskar ändå
är så svag för hli att hon borde inse att det
och ej låta sådana stunt saker fördrumma
hela sin tillvaro. Men godnatt, vi äro så trötta
af oss här. Redan kl. 1/2 8 äta vi frukost alla morgnar
ty barnen skola vara kl. 8 i skolan och slippa
först kl. 12 1/4 hem, och de måste få ordentlig mat för
de gå. Grot, alla morgnar med hån lottit till. Brädet
skinka med ägg eller biff eller köf. samt kaff och
caka för barnen. K. 1 äta vi middag och kl. 6 hem
med te. där är vår matordning för dagen. Men
om vi vil hela alla bekanta och tusen tack för
brevet och korten till barnen. Kjäs sader att han
skall skrifa ejälf någon dag till moster och
tata. Vi vil och skrif snart igen till moster

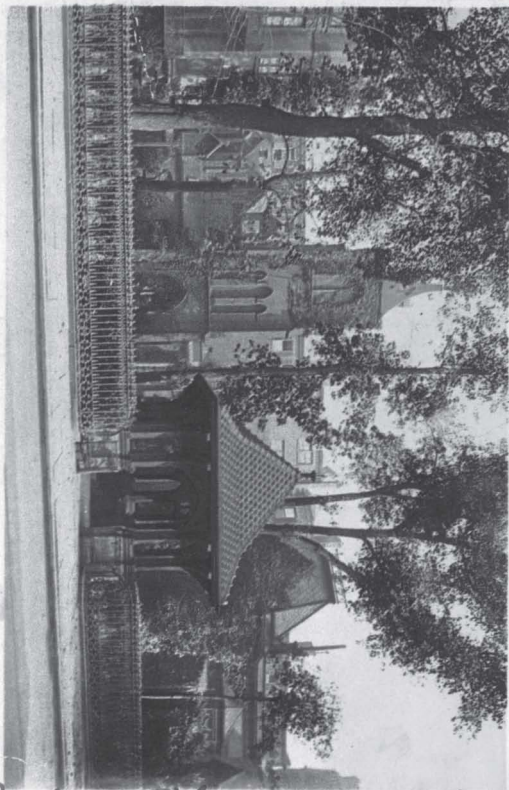
Krooklyu den 5. December 1903.

Käraste moster.

En fridfull helg då vi alla önska moster.
Det är långa vägar ^{från Ingarum} men nu firar sin jul. Nu
har man ju att vänta telefonbud från Kexholm
som för om julen. Nu känns det helt underligt
att vara borta från alla sina egna och sina vän-
ner dessa tid som är en familjefäst. Nu har
man ju det bra här tillvidare men inte kan
man ännu känna sig egen här allt är ändå
så främmande. Om man ändå hade en ända
egen här så tror jag det vore lättare. Nu när
Mina är här har jag nog stor hjälp, men hon
har så ledsamt stäkan att nu res hon hem
i nästa vår, och inte underligt heller ty inte
kan just en så pass gammal människa som
hon trivas i nya förhållanden. Ett ännu när
hon har tror jag omöjligt att lära sig språket
och snart finna sig i dessa förhållanden. Vi
hålla varit alla friska hela hösten. Träskert har
det varit också. Nu först har det blifvit karens
En dag var det så mycket snö på gatorna när

saknade att det på små ställen var drifon
och barnen hade roligt de fröjdade sig af
att det var sådant likadant som i Finland.
Vi begär sedan en snökoja på gälden och
om kvällen lade vi sedan tjasjen i den.
Om kvällarna bli det här så hastigt snöa
man har ej ännu så långa skymningsstunder
som hemma. I den här veckan kommer den
tidning ut första proffumret då nu se
hur mycket han får prenumeranter, och
om det börjar att slå till inkommet för en
han orkar så bra tilltills nätt han bara hålla
ut i längden. Stilla och lugnt lepa vi
här för oss själva. Nu är det så stor kontrast.
Vårt lif om emot för att man riktigt måste
förundra sig huru en lif blivit förändrad.
Ja om familjen önska moster en god helg
så väl små som stora. Jag skall ännu skrifa
till Maari och Hilja och Wivi, åt Eli har jag re-
dan skrivit. Nå väl nu önskar moster
skrif om snart till mosters Maissi.
Häro och barnen sända hjärtliga hälsningar.

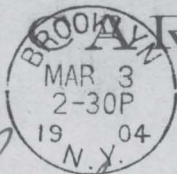
"THE LITTLE CHURCH AROUND THE CORNER," NEW YORK.

Rakas Tati Sandra. Torvii
sia kaikilta pojilta, me olem
me kaikki toivot. Luvulla
tati on. Luvulla jätillä ero.
Torvii. Kaikilta Torvii pojat

POST CARD

STATION

- C -

Miss Sandra Hallander
Kexholm
Finland Europe

THIS SIDE FOR THE ADDRESS.

2
Froben Alexandra Hallan
Stockholm
Finland. Europe.

Doktor Hering
Sara och Arshella
Wanda
och går det ej fast
och det går
och det går

Broaklyn 2/704

Koster
när jag har både födelsedagar och
jag har ej kommit mig för att skriva
Egentligen finns det ingenting som
orsakar mig annat än det att
jag alltid tänkt och tänkt att jag
skall skriva bara jag får så mycket
tid att jag minner berättar om
allt ordentligt. Men det tycks
vara ett dåligt sätt ty aldrig
vill det bli dess bättre tydliga
dagen efter den andra. Även här
mycket att göra och så blir det
skrivningen ryckskenen dag för
dag. Men här det varit så fullt
med arbete att jag ej vill orka
och minna med annat st. H.

och Hija rapsar jag alltid i
några raden då och då. Hvar
skan jag nu riktigt börja och
berätta hantlar om vårt arbete
och vår verksamhet. Vi hafva nu
högst en ganska vidlyftig af
far. Utom Tidningen har vi
bokhandel och förlagsverksamhet
samt hela tryckeriet är nu
helt. Det var att börja med att
bolag men Herr Antell som var
den andra bolagsnamnen
kunde ej skaffa pengar så att
helt blev tvungen att köpa
afven hans andel så att vi
aga nu hela tryckeriet utom
1/10 del som ägs af faktorn vid
tryckeriet. Tidningen är mycket
annat och utgår nu i 3,600 exp

Arbets tiden är så dålig här el
jest skenue det nog vara ännu
större prenumerationsautar
Först skotte jag allena böcker
om af en aut men när det
ännu kom förlagsutvalen
sen till kunde jag amöjligt ej
hinna till på köpet men men
ännu hade hemmet och bar
men att allena sluta utän för
närinna Minna hem lamma
mig redan efter några måna
der som var ~~en~~ ganska fullt af
hemme, men man kan ju ej
annat vänta af denna fast
nu var Minna ändå den som
jag minst hade fått am ett
sant handlingsätt

Vi hafva en Fröken Åker
sten från Björneborg på
kontoret. Hon för bokhållningen
efter tryckeriet och både
handeln och jag har sen
på min del hela kassan
och redningarna. Alltså
hafva vi sen också tillräck-
ligt utdelat fast vi äro för
vi hafva nu flyttat och
hafva det mycket tröfligt
och trångt. Vi bo nu så att
alla rum ligger i samma
våning hvilket jag tycker
bättre om. Nog är det ju
mycket tröfligt att ha
i flera våningar men då

skän man hafva tjärarum
ty eljest orkar man ej.
Fosfarligt liets här på
här man orkar just ej röra
sig närmastans. Barnen lifa
nog af att ej slippa till
det arb. lång bli deras tid
nu när skolan slutat och
de ej hafva nånting att göra
dessa hurs för och ställe sig
in dag på ryttigt illa om
i sin min. Men fick hafva
taga första bästa kalleare
kommo afon och han kom
nads det bara utan vika
ke sade att han läst det af

sig själv. Nu var vi till en
önske länkare i går och ha-
rade att siset hade kommit
sitt gemast, nu för hörs i
dag med honom till Dr
Hoving. Vi nu se hvad
han säger. Jag blev så grynig
skrämd att jag riktigt varit
som sjuk. Det dess nu jag
det så förfärligt på mina
kräfters hjert hafta. Vi var
till och friska med munda-
lag af litet sorum af diarre-
som har bevarat både par-
och mig. Trottande blir detta
tillagden för oss symmetris-

har det på norra Ode går
man aldrig har man karta
eller en liten stund för
ströket blir det tungt
i längden, men det kan
vi hjälpa kända smärte
man ju och man man
gj. får det komma snart
man gör sitt bästa här.
Det har nog gått ganska
bra för barnen i skolan
här. Talan nog redan en
och ganska bra Paavo
tycks ha en litet svarare
men han lär sig väl
af sin smärte

Jag har nu ej haft på länge
bref af Hilda. Hur hon nu
ochan. Bra allena blir hon
nu när hon inget har
att vara hos. Jag sänder åt
moster ett kort från part
hem. På ena kortet är ma-
tiset af sanghansin arm
och vänt. Hvardagsrum
och arbetsrum på andra kortet
är en sammanhängande tagel
från andra sidan samt dörr-
 till matrummet, man ser
skåp som är väggfast och
hos till kalleden. Den som ligger
ligger är uti skrifbord på ena
och heros på andra sidan.
Nu farväl. Många helningar
från oss alla. Hvar och en för sig
och moster. Med vänliga hälsningar

Örebro den 9/XII 04

Kära moder!

Om här tiden igen flytt
och det en lång tid jag varit
med moder, du god jul och
ett god nytt år önskar vi alla
skall detta nya år önskas
~~här glada~~ lida och må
det vara det en vara ett litet
gärat väl och önskar du
du det du var här hälsar
ut mig mycket (och man
du ännu med säkerhet har
mig och i den varmaste fram
här bli. Kärlek för mig
mest se ditt allra kär
och alla mina hälsningar och
kärlek. Med kärlek
och värme om du alla

[illegible]

[illegible]

Senst han är Tusle, men kris-
ten ändå. Utmärkt vacker
höst har det varit, och 2
om hafoa pr. redan goss
Barnen hafoa blivit så och
taga redan engelska helt
bra. Eljas isymerhet redde
sig mycket bra. Af Hilja hör
de jag att moster varit på
Kälviä i höstas. Hilja stathare
hon har det allt bra samant
där. Huru står hon det eljest
än där rätt hos henne.

Har en fridfull helg och
måtte man snart på kallas
igen. Tusen hälsningar
från kers barnen och moster
egen Maissi

HELSINGIN MOOTTORITEHDAS

ERKKO & MARKOFF

HELSINKI

Sähkösoite: „SIRPALE“

Telefooni: 1931

Helsingfors den 3 Aug 1906

Helsinki kuun p. 190

Käraste moster!

När sitter man ju ännu med lifvet här fast
om här det varit hemiska tider. Nu har man
fått upplefra det att vara med om krig. Vi
härifrån vår holme kunnat iakttaga hela
krigssträngen. Ända från måndag kvällen hafva
de hållit på i ett kör. Jag vet ej huru beskriva
i ord det man genomgått. Först så se krigets fasor
på så nära håll och sedan den hemiska oroliga
känslan och ängsten för eget ^{folks} hufvud. I mån-
dags kväll när de började kunda man ej tro
sina öron. Vi kunde höra hit till vår holme
deras skran och rop. Om tisdan börjades det egent-
liga skjutandet då höllo de på hela dagen och om
natten började de återhollo på till 10 onsdag
afton. Från 6 till 10 bombarderade två stora linje-
skepp. fästningen. Från vår balkong kunnade vi
följa med det hemiska skåde spelet. Vi sågo män-
niskor blifva nedskjutna och säga som kämpa för
lifvet i flera timmars tid. Nu var det hemiskt
öfrymnat af allt var det när de beköto ändå
fyrvaktars hustrur och hemmes tre små barn.

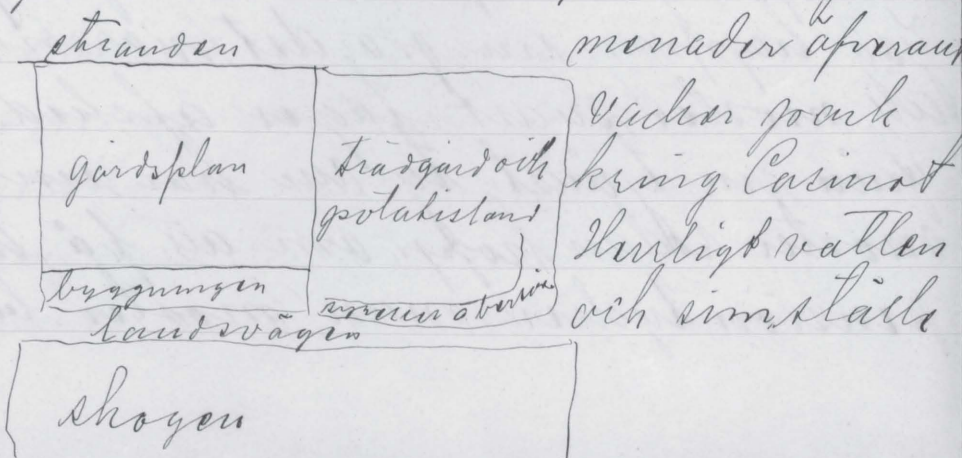
Lovisa den 21 Juni 1908

Käraste moster!

På det varmaste får jag nu
jemtla barnen gratulera moster
till fyllda 60 år. Om det nu hade
gått som man tänkt sig skulle
man firat moster där man blivit
släppt man när man är bruden.
Mått moster hafva hetsa och
krafter ännu länge och bland de
sina få njuta lifets solnedgång.
Jag hälsar nu på det varmaste
att moster snart tager afsked
från sin tjänst ty nu har nu
moster redan hoppats att få hel-
pension tycker man, moster hade

höra efter och så småningom förbereda sig. Bra roligt var det om moster kunde hitta på någon passlig syssla som var ett + till pensionen i H-fors så hade man moster där hos sig. Det var ju alltså vänta aut för länge.

Här är jag nu i Lövisa. Bra vackert är här och friskt och skönt. Ty staden ligger auöfver stranden "Linska viken". Vi hafva det mycket bra. En liten byggnad på 2 rum och kök "källare" alldeles vid stranden på ena sidan och skog på den andra sidan bara vägen emellan. Huruvida vadera pro-

Inte är det aus som i stan. Förresten
be vi andelen vid uthäkten, det
är andelen i slutet af staden där.
För har man söraia till skogen.
Vi kommo hit för en vecka nu,
dan och jag har ej aus humnit
ännu söka arbete men skan
boja mig i nästa vecka. Det gi
er bara så värt när man ej har
en ända bekant människa att
vända sig till och fråga råd.

Jag var så grynigt trött när jag
kom hit ut ty man hade fått
bräka som för 10 par veckor för
skidt i aut fick jag lof att afske
da jungfruns ty det blef mig
andelen omöjligt att hålla henne.
Nu var det som master sade
det samma som att hålla
vatten på hälleberget. Inte fick
man i hennes skalle lårdom

om man aldrig så försökte
Den enklaste sak fick man döf
att säga ana dagar, gjorde man
det ej blef det gjort. Nu var det
en stor portion hallocher af oss
om det var dunkelt dessutom.
Sedan började han säga karlar till
sig om nätterna och då var det slut.
Nu kväll jag var ute och kom hem
kl. 1/2 och ringde på af ana kraftes
ingen kom och öppna. Till sist kom
barnen helt uppskrämda. Då när
jag gick i köket fanns där ingen
^{helt} människan kom hem först kl. 1/2 8
om morgonen. Det var ju ändå
omöjligt att komma hita på en
sådan en. Man fick tänka för
hemma i aut och sedan också
handla halfvägs för än det blef
väntning af. När jag nu hade
arbets och var upptagen hela

formiddagen brydde hon
sig ej om det blev gjort eller ej.
Jag fick nu sedan en mycket
tröflig flicka i stället. Han har
 varit för barn fönt hos en af
Häuströms har ett bildat sätt och
är piffig och snäll med barnen.
För åtminstone ett mycket
lofvande intryck att börja med.
Mödes bland häst kammat
syndigt och snyggt. — Men hon
har nu direkt villan för mig.
Han skref i går och berättade
att ant är så fint och prätt.
Det kan man nog tänka sig
att det är. Nu har hon ändå
så mycket att vara glad och
tacksam för. Men om det nu
som också bråkas dessomellan.
Nu får det kammats så fint
och ha ut nu att ha främ
mande, fast man har det så bra

att man ej skulle böra klaga.
Inu var det ju precis enligt att så
som sista sommaren ständigt
vara underkastad Askars petas
och anspelningar. Nu grät jag så
många bittra tårar ty att göra
med en sådan öfver alla gränsen
egenkär och egennaktig herre
man som Askar som därtill var
till löjlighet smäaktig, det var
ej det Träffigaste. Dessutom när
man visste att den sedan fick
från honom både det ena och
det andra för sina sysslor skugg.
Nu har han i alla fall stängt
dörren så för Ellis & giva att nu
får de nu bo på villan i fred
för dem alltid. Nu är det smällan
att åtminstone på slut som det
kan vara i anledning af Askars
uppförande i denna ^{del} sak.

Bra gärna skulle jag ända vilja
hafva eget hem om sommarn.
om man bara möjligtvis kunde
de få en liten villa dit präster
bloms roden vore det bra trefligt.
Men hvad skulle man våga
hoppas prästvärding allting
går ju ändå ennot hvad man
än har sig till. Här går man i skogen
og så enkelt bladda åtminstone
har jag ej sett några finesser
här. Mycket finare vore de prä-
stade rista sammarn än här
du får väl skall nu skuta. Loo
har ej ännu varit här ännu res
en omkring prästerna valpre-
dikningar. Gudskelof efter en
vecka äro de skut då får man
nu andas ut lite igen. Farväl
om hälsningar tusenfalt från
alla barnen och mig. Mödres
Marsi

Rakas Täti Sandra
Onnea syntymäpäivälle
toivoo Elias.

Rakas Täti Sandra
Onnea 60 lle syntymäpäivällesi
toivoo Paavo.

Rakas täti Sandra
Onnellista syntymäpäivää ja onnellisia vuosia vielä monta, hauskaa juhannustaja suuri kokko valkea. tervet
sia Heleenalle ja tädille toivoo Eero.

Телеграфъ

Въ

Кекколу

Телеграмма.

Намандер
Кекколу

Изъ

Helsingfors

№

2/8

Принята

2/9 го 1902 г.

отъ

Вег

№ 22/1411

Приняла

Киви

Разр.

Счетъ словъ.

Подана

12. 21. 7. 31. и посылу м

Служебная отъ нх к

Oskar slut idag kl. 5. & mi

ber kom

Maissi

Тел. А. П. Свѣдѣн. Бюро. Ф. № 2

Helsingfors den 16 Febr.

Käraste egen moster!

Skau nu grata en liten
stund med moster eftersom jag
sitter här så allena utan säll-
skap. Barnen sova och är ej hem-
ma och jag känner mig så tröt
att arbeta mera ehuru det nog
finnes af den sorten. Lasse
kom helt bra fram. Jag satte
de den sedan och den lyckades
mycket bra tack bara för att
bessvär moster hade med den.
Huru har nu moster och
dessa tider har det varit bättre
nu med hjärtat. Jag kan helst
moster från Professor Sätzman
Jag var på en middag och så
och pratade där med honom
i minst en timmes tid.
Han kom så hjärtligt och halsade

göra mig. Jag var uti Centralund
sättningskomiteen och där var han
ordförande. Han var så hjärtlig
och snäll alltid. Nu sade han
att han ej då vetat att jag hette
Hosiander utan sen först efteråt.
Sedan talade vi så mycket om
Ljehlo och om Kesholm äfven
Om pappa sade han att det var
en så duglig man honom satta
jag så stort värde på. Sedan sade
han om moster sådana smick
kunde saker. Sade att det är då
en så genom duglig människa
och huru utmärkt lämplig hon
är huru klok och ordentlig och
huru mycket arbete hon ut-
fört. Sedan sade han att det
varit hans favorit tanken att
då moster till Pithänismi
och att de hade med Högberg
riktigt sagits om den saken
Men så var det en sak som

Hougborg fått lof att gifva efter
för Sattzmanas vilja och då ville
han ej mera i denna sak hålla
på sin vilja när Hougberg hade
så villat hafva sin aspirant det.
Så sade han ännu om Kesholms
huru lämpligt det är byggt för
sinnessvård och förvånade sig
öfver huru de äro kunde komma
skötande af dem. Den Själö tyckte
han igen att var den lämplig-
aste ort för sinnessvård hade
att han ej kan förstå hvarför
de ej vilja gå in på att utvidga
det att han för sin det skulle
vilja hafva det till en stor mo-
digen inrättning med läkare på
stället och s. v. Nag tyckte han
hafva reda på Pelkas fel äfven
förvånade sig öfver huru den
inrättningen kunde skötas så
såsom den gjordes trots Pelkas
var en sån stadhars smockade

sjäff. Iade att han flera gånger
för dit andeles oförberedt att han
kom in i salen när de sitta
till bords utan att man hade
en aning om det han var i
närheten men alltid var det
lika ordning i förakt. Han sade
att aldrig hade jag det ringaste
aning att anmärka. På slutade
han med det att säga han ej
sett man som äro så klampigh för
sinnespukvård som Halländer
att de äro som födda därtill.
En gi den gubben så rar och
så hjärtlig att man sällan
finner sådana. Herr Bremer
sodan flyttat dit. I. sade om ho-
som att han är mycket klok
har man att han ännu var så
redes mig då han sist var i
Stockholm. Sedan frågade han om
Kainulainen fanns där ännu.
Ne